

SERİ
SERIE B

CİLT
TOME XXI

SAYI
FASCICULE 1

1971

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ

ORMAN FAKÜLTESİ
DERGİSİ

REVUE DE LA FACULTÉ DES SCIENCES FORESTIÈRES
DE L'UNIVERSITÉ D'ISTANBUL

ORDINARYÜS PROFESÖR ESAT MUHLİS OKSAL

Hayatı, hizmetleri ve eserleri

Orman Botanlığı Kürsüsü

16 Eylül 1970 Çarşamba günü saat 14,30 da, tüm ormancuların ve onları ormancı yapan hocaların da hocası, çok sevilen, sevildiği kadar da sayılan Ord. Prof. Esat Muhlis OKSAL aramızdan ayrıldı. Yaşantısı gibi, renkli ve zevkli değildi bizleri terkedişİ. Son beraber olduğumuz 18 Eylül 1970 Cuma günü «alışık olmadığımız bir düzenle, Esat Muhlis Beyle bir toplulukta» idik. Gerçekten, şimdiye kadar bu tür hava yoktu onun bulunduğu yerde; nasıl olur da herkesin yüzünde bir tebessüm bile olmazdı, neş'e yerine!. Bizlere veda ederken, büyük bir teessür kaplamıştı hepimizi. Dünya kurulduğundan buyana olduğu gibi, O'nu da bu son ayrılışında bir mezarlıkta (Zincirlikuyu Mezarlığında) toprağa verirken son saygı görevimizi yapıyorduk. Mesleğimizin çeşitli kademe ve kuruluşlarının (Orman Bakanı, Orman Genel Müdürlüğü, T.O.M. Odası, Türkiye Ormancılar Cemiyeti, Yeşil Türkiye Ormancılar Cemiyeti, İ. Ü. Orman Fakültesi) ve daha birçok sayıda tüm dostlarının çelenkleriyle Hocamızı orada bıraktık. Renk renk çiçekler, kendilerini o niteliğe ulaştıran ana bitkilerden koparak bu çelenkler üzerinde Esat Hocamıza bu uğurlamada kader beraberliği yapıyorlardı sanki; onunla beraber mezarın üstünde ölmeğe adanmışlardı kendilerini.

En büyük zevklerinden birisi öğrencileri arasında, onlara birşeyler öğretmek olduğu için, son günlerinde bile, Fakültemizde almanca okutmanlığı görevine geliyordu; yorgun ve halsiz, fakat koca bir çınarın güçlü kökleriyle toprağa bağlanması gibiydi hayata bağlılığı.

Uzun sürmedi son hastalığı... Son nefesine kadar da bilinci yerinde idi.

I. HAYATI ve HİZMETLERİ

Ord. Prof. Esat Muhlis OKSAL 1888 (1304 Rumi) yılında Yanya'da dünyaya gelmiştir. Babası adliye tahsildarı Tevfik Efendi, annesi

Rakibe Hanımdır. Annesini 4 yaşında kaybetmiş, kendisini çok sevdiği ve hürmet ettiği üvey annesi Akile Hanım büyütüştür.

İlk ve orta tahsilini Yanya'da yapmış, Yanya İdadisini (Lise) 1904 yılında pekiyi derece ile bitirmiştir. Üvey annesinin İstanbul'daki akrabası Hıfzı Paşa'nın tavsiyesiyle aynı yıl «Halkalı Ziraat ve Orman Mektebi Alisine» kaydolmuş ve 1908 yılında bu yüksek okulu tamamlamıştır. Aynı yıl 450 kuruş maaşla Orman ve Maadin ve Ziraat Nezareti kâtipliğine tayin edilmiş, bu görevde bir yıl kadar çalıştıktan sonra Orman Mektebi Alisine (Sarıyer) muhasebe memuru olarak tayin

Ankara Y.Z.E. Rektörlüğü sırasında

edilmiş ve buradan 1 Ekim 1910 tarihinde Almanya'ya Eberswalde'de Königlische Preussliche Forst - Akademie'ye tahsil için gönderilmiştir. 1910 - 1916 yılları arasında bu Akademi'de temel bilimler ve ormancılık öğrenimi yapmıştır. Daha sonra Münih'e geçerek Münih Üniversitesi'nde 1917 yılına kadar tatbikatlara katılmış ve mesleği ile ilgili incelemelerde bulunmuştur. Avrupa'dan döndükten sonra 28 Mayıs 1917

tarihinde orman genel müdürlüğü amenajman heyetinde işletme müfettişi olarak görev almış ve bu görev 1918 mayısına kadar devam etmiştir. 1918 mayıs ayından itibaren 3000 kuruş maaşla orman mektebi alisinde orman koruma ve dendrometri muallimliğine tayin edilmiştir. Ders nazırı Mr. Bavere'in asistanlığını yapmıştır. Daha sonra 12 nisan 1924 tarihinde bu okulda Silvikültür ve Teknoloji muallimliğine naklen tayin edilmiş, bir ay kadar sonra da Ziraat Vekâleti Orman Genel Müdürlüğü Fen Müşavirliğine atanmıştır. Bu görevi kısa sürmüş ve tekrar Orman Mektebi Âlisine Ormancılık İktisadiyatı muallimliğine nakledilmiştir. 1 Haziran 1925 tarihinde 4000 kuruş maaşa terfi etmiş

Berlin - Dahlem'de bulunduğu yıllarda

tir. Bu devrede 2000 kuruş ek ücretle Almanca dersleri de vermiştir. 22.8.1933 tarihinde bakanlar kurulu kararı ile Almanya'ya bir yıl süre ile gönderilmiş, Berlin'deki Dahlem Botanik Bahçesi ve Müzesinde incelemelerde bulunmuştur.

Orman Mektebi Âlisi'nin 1.11.1934 tarihinde lağvedilmesi ve Yüksek Ziraat Enstitüsü'ne beşinci bir Fakülte olarak bağlanması üzerine 70 Lira maaşla Yüksek Ziraat Enstitüsü'nün ikinci sınıf doçentliğine tayin edilmiştir (29.10.1934). Bu devrede Silvikültür, Toprak, Ekoloji

ve Orman Botaniği konularını içerisinde toplayan enstitüde çalışmaya başlamıştır. Oksal bu tarihe kadar Orman Mektebi Âlisinde muallim ve müderris olarak Almanca okutmanlığı dahil olmak üzere ormancılığın çeşitli konularında, Ekonomiden Meteoroloji'ye kadar dersler okutmuştur. Orman Mektebi Âlisinin Fakülte olmasından sonra Nuri Şener Hocanın emekliliğini müteakip münhasıran Orman Botaniği dersini okutmağa başlamıştır.

7.11.1936 tarihinde 80 lira maaşla birinci sınıf doçent ve 21.10.1937 tarihinde de ikinci sınıf profesörlüğe atanmıştır. 28.6.1940 tarihinde birinci sınıf profesör, 1.6.1944 tarihinde Yüksek Ziraat Enstitüsü birinci sınıf profesörü, 26.6.1944 tarihinde de Y.Z.E. ikinci sınıf ordinaryüsü olmuştur.

Emekli olduktan sonra 1964 yılında son sınıf öğrencileriyle yapılan ekskursiyon sırasında, eşi ve Prof. F. FIRAT ile Bergama'da

Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsünün 4936 sayılı Üniversiteler Kanununa ek olarak çıkartılan 30.6.1948 tarih ve 5234 sayılı kanunla lağvedilmesi ve Orman Fakültesinin İstanbul Üniversitesi'ne bağlanması sırasında Y.Z.E. nin rektörü olarak görev yapmış ve Orman Fakültesinin İstanbul Üniversitesine bağlanmasında büyük hizmet ve emeği geçmiştir.

Orman Fakültesinin İstanbul Üniversitesine bağlanmasından sonra kendisi Orman Botaniği ve Silvikültür Enstitüsü Direktörü olarak vazife görmüştür.

Orman Fakültesi Profesörler Kurulunun 22.2.1949 tarihli kararı ile Orman Botaniği ve Silvikültür Enstitüsü iki ayrı enstitüye ayrılmış, Orman Botaniği Enstitüsünün yönetimi o tarihten emekliye ayrıldığı tarihe kadar Ord. Prof. E. Muhlis OKSAL tarafından yapılmıştır.

Orman Fakültesinin İstanbul Üniversitesine bağlanmasından sonraki devrede Hocamız OKSAL çeşitli tarihlerde yurt dışında bulunmuş ve bilimsel incelemeler yapmıştır. 1951 - 1952 tarihleri ile 1953 - 1954 ta-

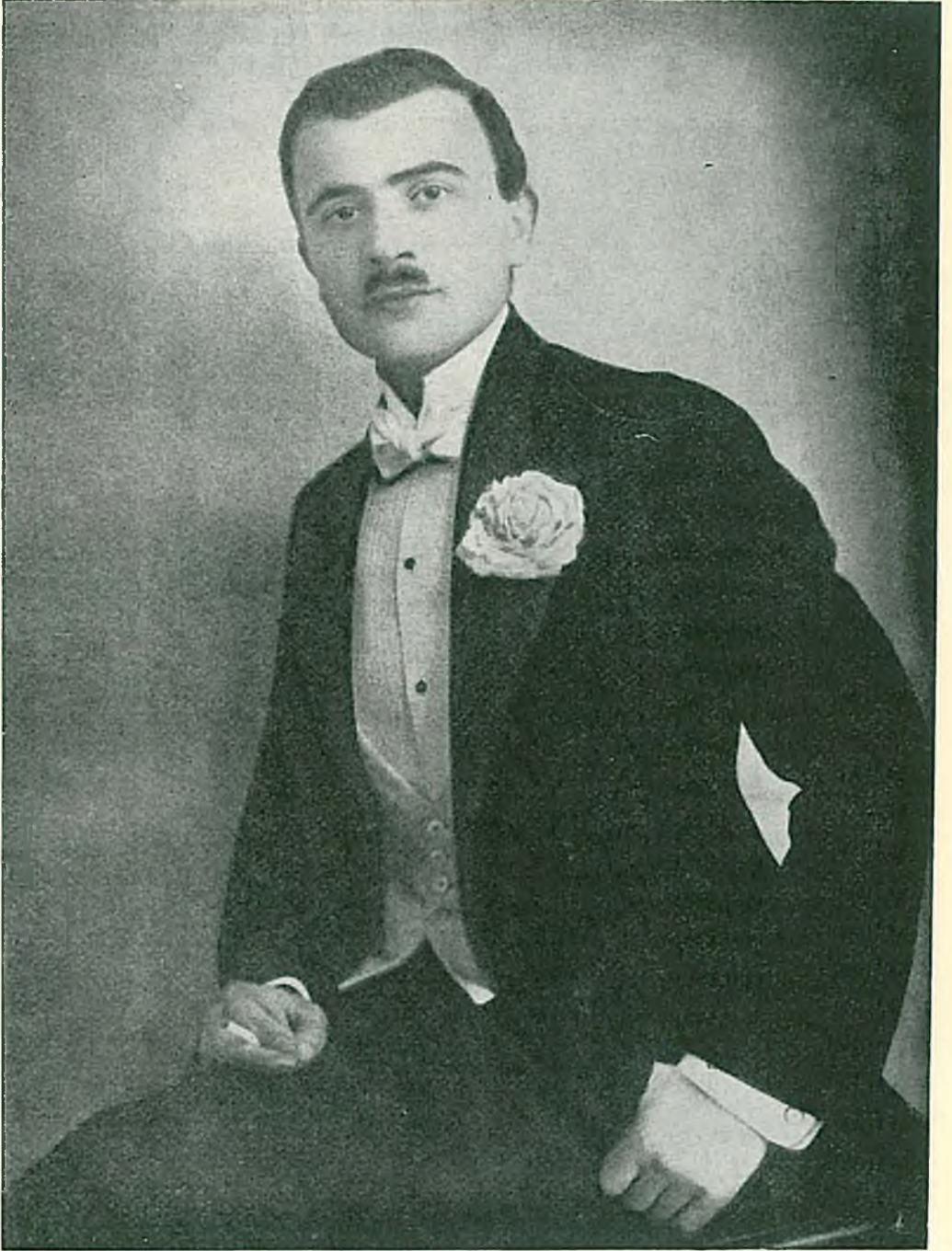

1947 yılında 2. sınıf öğrencileriyle bir tatbikat sırasında.

rihleri arasında 15 er ay, 1956 tarihinde 6 ay süre ile Almanya'da bulunmuştur. Bunlardan ayrı olarak 1954 yılında Roma'daki Milletlerarası Ormanlık Kongresine ve aynı yıl Paris'teki Botanik Kongresi-

Son yıllarda Almanca Okutmanlığı yaparken, öğrencileriyle.

Geleneksel .YEŞİL GECE'lerimizde gördüğümüz kıyafetile.

ne, 1956 yılında Oxford'daki Milletlerarası Ormancılık Kongresine katılmıştır.

Kanuni hizmet süresini dolduran Ord. Prof. OKSAL 1.9.1957 tarihinde emekliye ayrılmış, fakat bu tarihten sonra Fakülte ile olan ilişkisini kesmemiş, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yabancı Diller Okulunda Orman Fakültesi öğrencilerine Almanca okutmanı olarak görev yapmağa devam etmiştir. Bu, çok sevdiği öğrencilerine son görevi olmuştur.

II. ESERLERİ

A — Telif Eserleri :

- 1 — Orman Yetiştirme Fenni (Silvikültür) İstanbul, Nemi İstikbal Matbaası, 1925 (2200 Sayfa, Arap harflerile).
- 2 — Orman İşletme Tekniği ve Metodları, İstanbul 1925 (600 Sayfa).
- 3 — Ormanın Kollektif Faydaları, Bursa 1937 (40 Sayfa).
- 4 — Orman ve Park Ağaçlarımız, Oluşu ve Gelişimleri; Kökensel Soydaşlık İlgileri ve Evrim Yolları, Cilt I, 1943 Hüsnü Tabiat Basımevi, İstanbul (470 Sayfa).
- 5 — Sekoya'lar (Mamut Ağaçları) 1945 İstanbul (130 Sayfa).
- 6 — Orman ve Park Ağaçlarımız, Cilt II, Fasikül I, 1950 Osmanbey Matbaası, İstanbul (481 Sayfa).
- 7 — Orman ve Park Ağaçlarımız, Cilt II, Fasikül II, 1952 Akım Matbaası, Ankara (239 Sayfa).
- 8 — Orman ve Park Ağaçlarımız, Cilt II, Fasikül III, 1952 Akın Matbaası, Ankara (200 Sayfa).

B — Tercüme Eserleri :

- 1 — Çeşitli kanunların Batı dillerinden Türkçe'ye çevrilmesi için kurulan tercüme komisyonunda, Almanca diline çok iyi vakıf olması nedeniyle görev almış, Fischer'in Borçlar ve Terbiye Kanunları ile İspirtolu İçkiler Kanunlarının şerhlerinin dilimize çevrilmesinde büyük yararları olmuştur.

C — Makaleler :

- 1 — Havaî Fotoğraf ve Sütühatı, Mücessem Tasvir Eden Usuller İanesi İle Ormanların Kadastro ve Haritalarının Tesbiti İle Amenejmanları, Ziraat Vekâleli Mecmuası Sayı 1, 1340 (1924).
- 2 — Bir İki Söz, Orman Mektebi Alisi Mecmuası Sayı 1, 1925.

- 3 — Anadolu İklimi, Zonları ve Envayı Eşcarı, Orman Mektebi Alisi Mecmuası Sayı 1 ve 3, 1926.
 - 4 — Aşabın Teşhisi, Orman Mektebi Alisi Mecmuası Sayı 1, 1926.
 - 5 — Dağgölü (Orman Gölü) Orman ve Av, 4 (37), 1931.
 - 6 — Bolu, Zonguldak, Kastamonu Civarı Ormanlarında Bir Cevalân, 6 (52), 1933.
 - 7 — Ormancılığın Ulusal Ekonomideki Vazifeleri, Verim Mecmuası, Sayı 1, 3, 4, 6, 9 - 10, 11, 1935.
 - 8 — Türkiye'nin Orman Bakımından İklim Mıntıkalarına Taksimi, Yüksek Ziraat Enstitüsü Dergisi, 1 (3), 1944 (Dr. H. Kayacık ile müşterek hazırlanmıştır).
-